

Til: Justiskomiteen

Fra: LO

Kommentarer fra LO til budsjettproposisjon nr. 1 S (2019-2020) Justis- og beredskapsdepartementet

LO, LO- stat, Fagforbundet, Norsk Tjenestemannslag, Norsk Fængsels- og Friomsorgsforbund, Fellesorganisasjonen, Norsk Offisers og spesialistforbund, Norsk Arbeidsmandsforbund og El og IT Forbundet

Dato: Oktober 2020

Hele «straffesakskjeden» skal fungere.

LO er bekymret over den økende ungdomskriminaliteten og vi er opptatt av at vi må ha gode virksomme tiltak overfor barn og unge som begår kriminalitet. Det innebærer at det må satses mer på forebygging – både knyttet til å sikre trygge oppvekstmiljø og til reaksjoner med innhold som forebygger ny kriminalitet.. Strengere straffer og mer bruk av fengsel overfor ungdom er feil vei å gå. LO er overrasket over at regjeringens budsjettforslag i så liten grad handler om tiltak som forebygger og forhindrer kriminalitet. Det er flere deler av statsbudsjettet utover justisbudsjettet som er avgjørende for god forebygging. Ikke minst det som handler om kommuneøkonomi.

Politiet sin evne til å håndheve loven og håndtere kriminalitet er viktig. Det handler om saksbehandlingstid, responskapasitet, etterforskningskapasitet, samtidighetsutfordringer, henleggelse, men også flere andre forhold. Politiet har en betydelig samfunnsrolle utover det å håndtere kriminalitet. Innen samfunnsberedskapen har politiet nøkkelfunksjoner. Vi trenger et politi i hele landet, med kapasitet, kvalitet og utholdenhet. Skal vi få dette til, trenger politiet å få tilført tilstrekkelig økonomi. Domstolene må på sin side ha kapasitet til å håndtere saksmengden på en kvalitativt god måte, og innen rimelige tidsbruk. Fængslene og kriminalomsorgen må i neste omgang ha kapasitet og innhold som sikrer at straffedømte kan komme raskt inn til soning, og at soningstiden brukes til å bygge opp de innsatte til å takle livet etter soning på en god måte.

Budsjettet må sikre en slik helhetlig tilnærming der målet må være å få færrest mulig kriminelle, og en god tilbakeføring til samfunnet

Flate kutt må kuttes

ABE-reformen har i snart åtte år tappet hele justiskjeden for ressurser. Kuttene har gått ut over alt fra å forebygge kriminalitet til å håndtere kriminalitet

LO er for eksempel bekymret over den generelle bemanningssituasjonen i domstolene og i kriminalomsorgen De siste årene har det vært en nedbemanning av administrativt personale i

domstolene som følge av ABE-kutt, noe som sammen med en økt arbeidsmengde har ført til en svært belastende arbeidssituasjon for mange av saksbehandlerne.

Mer etterforskning og flere dommer vil føre til flere i varetekt og flere som skal sone. Men soningsplasser, særlig med lav sikkerhet, er fjernet, og bemanningen er redusert. Det styres mot soningskøer, mot fortsatt underbemanning – og forverret sikkerhet.

Også konfliktrådet har blitt tappet for ressurser som følge av ABE kuttene. Konfliktrådet er en virksomhet hvor lønnskostnaden er den klart største budsjettposten og kontakten med sårbar ungdom og andre parter er helt sentral.

Med bakgrunn i en bekymring for barn og unge som begår kriminalitet eller står i fare for det hadde vi forventet at også konfliktrådenes arbeid var høyere prioritert.

LO vil si det så sterkt at situasjonen innen kriminalomsorgen kan defineres som en krise, og at krisen er en direkte følge av flere års ABE kutt.

Slike flate budsjettkutt, nå på sjuende budsjettåret, skal ifølge regjeringa fremme innovasjon og framtvinge ressurseffektivitet. Konsekvensen i kriminalomsorgen er motsatt. Det har blitt færre fengselsbetjenter og mer isolasjon. Oppdragsevnen er ikke mer effektiv, men svekket.

Resultatet har blitt et helt annet.

ABE kuttene har svekket innsatsen i hele justiskjeden.

Det er krevende å se at styrkingstiltak som foreslås i budsjettet er reelle, når regjeringen år etter år fortsetter å gjennomføre urealistiske ABE kutt.

Regjeringens forslag om en videreføring av flate kutt gjennom den såkalte ABE-reformen går utover kvaliteten på arbeidet som gjøres i alle statlige virksomheter. Kuttet representerer en manglende politisk vilje til å vurdere situasjonen i den enkelte virksomhet. Denne sparepolitikken svekker det offentlige og fører til dårligere beredskap, svekket velferd, trygghet og rettssikkerhet for innbyggerne.

LO ber komiteen innstille på at ABE-kuttene fjernes.

Samfunnsberedskapen må løftes

Samfunnsberedskapen må styrkes. Pandemien vi står midt oppe i, har vist oss betydningen av en robust velferdsstat preget av høy tillit mellom myndigheter og innbyggere.inntektssikring har bidratt til at folk har hatt økonomisk evne til å følge rådene, og statlige tiltakspakker har bidratt til å holde hjulene i gang i hele landet. Likevel har pandemien rammet også Norge hardt.

Vi har fremdeles om lag 200 000 arbeidsledige etter å ha vært oppe i over 400 000 arbeidsledige på det meste etter at landet stengte ned i midten av mars 2020. Arbeidsledighet gir nye utfordringer, også for justissektoren. Når en budsjetterer for 2021 må dette være en del av perspektivet.

Verden er mer urolig, og landet må være rustet på nye uventede og dramatiske hendelser. Det kan handle om naturkatastrofer, terror eller nye truende epidemier. Både hendelsene 22. juli 2011 og

den pågående pandemien har vist oss hvor viktig det er å opprettholde en sterk beredskap. Det handler om å samarbeide tett over departementslinjene, øve sammen og ikke minst å ha tilstrekkelig med ressurser.

LO er svært opptatt av beredskap. Forbundene våre har medlemmer innen alle deler av beredskapen, og vi får unisont tilbakemeldingen om at beredskapen er forsømt.

LO og LO sine forbund har i mange år vært opptatt av Samfunnssikkerhet, og tatt til orde for at det må etableres en samlet og koordinert Totalberedskap, hvor samfunnets samlede ressurser må planlegges, trenes og koordineres i å både forebygge og håndtere trusler innenfor samfunnets samlede trusselområder. LO og forbundene har i fellesskap støttet et prosjekt i regi av Tenketanken Agenda, for å sette fokus på Trygghet og sikkerhet frem mot 2021.

LO sitt hovedinntrykk er at dagens Regjering har gjort minimalt med konkrete tiltak fra overtakelsen i 2013 frem til i dag, for å gjøre den samlede beredskapen bedre. Og dette stikk i strid med en uttalt målsetning om det motsatte. Også budsjettet for 2021 fremstår marginal for tiltak som bedrer Totalberedskapen. LO mener videre det er naturlig å se justisbudsjettet for 2021 mot den leverte Samfunnssikkerhetsmeldingen.

LO noterer seg tabell 1.1 i budsjettforslaget og konstaterer det det er enkelte positive elementer knyttet til beredskap, og særlig brannskolen og politiets beredskapssenter. Samtidig mener vi at budsjettforslaget etterlater de store utfordringene uløste. LO mener at følgende områder innenfor Samfunnssikkerheten burde vært prioritert i 2021:

Vi må ha mer ressurser og vi må få øve mer. Dette handler om politi, helse, sivilforsvar og forsvaret, men også mye mer. Under pandemien har vi sett at oppgaver vi vanligvis ikke har tenkt som samfunnskritiske, har vist seg å være svært kritiske. Dette underbygger behovet for og betydningen av mer samøving på tvers av sektorer.

Kriser gjør noe med mennesker, og derfor må kriseberedskapen også handle om hvordan vi tar vare på hverandre. Kommunehelsetjenesten og psykiatrien kommer under enda større press i krisesituasjoner. Derfor må budsjettene på flere områder styrkes. Også budsjettet innen justisfeltet.

Pandemien har vist at det er et behov for er totalberedskapskommisjon.

Programkategori 06.30 Straffegjennomføring

Kapittel 430

LO registrerer at det foreslås en reduksjon i bevilgningen til kriminalomsorgen på 1,2%.

LO viser til at Kriminalomsorgsdirektoratet selv skriver i sin gevinstrealiseringsplan for omorganisering at kriminalomsorgens budsjetttrammer er redusert med nærmere 221 millioner kroner i perioden 2014-2020, Dette omfatter kutt på omlag 147 millioner kroner i forbindelse med ABE-reformen, energieffektivisering med mer, og kutt under budsjettbehandlingen i Stortinget hvor kriminalomsorgen er pålagt engangsinvesteringer, evalueringer, konseptvalgutredninger og

kvalitetssikringer på om lag 38 millioner kroner, samt varige merutgifter i samme periode som per 2020 akkumulert beløper seg til 33 millioner kroner årlig. Sistnevnte er knyttet til pålagte kapasitetsutvidelser med mer som ikke er finansiert.

For 2020 og 2021 er det kun mulig å kutte i stillinger som jobber direkte med domfelte. Det betyr at vakante stillinger ikke blir besatt og ingen oppdekning ved permisjon eller sykdom. Det siste er krevende i ei tid hvor terskelen for å jobbe når man er småsyk er lav og hvor karantenereglene er strenge. Dette går sterkt utover kvaliteten på arbeidet og de ansattes arbeidssituasjon.

Mange av de som soner lange dommer sliter med store psykiske problemer som blir forsterket gjennom soningen.

Fengsler

Det er bra med en bevilgning på 11,8 mill til forebygging av isolasjon, men midlene er likevel for knappe, og forbeholdt konkrete tiltak som nasjonalt ressursteam for kvinner ved Bredtveit fengsel, 5 mill til aktiviseringsteam i kriminalomsorg og 1,8 mill til helsefaglig bemanning med særlig kompetanse innen sikkerhets psykiatri i Helse Sør-Øst.

Regjeringen må følge opp kritikken om isolasjon og bevilge midler til ombygginger og flere aktiviseringsteam.

LO viser til at det er mange innsatte/domfelte i fengslene som sliter med rus og helseproblemer og det fremlagte budsjettet tar i for liten grad opp i seg de utfordringene. Regjeringen må lage en opptrappingsplan for etablering av flere rusmestringsenheter.

LO er også bekymret over den store andelen innsatte som sliter med psykiske problemer og burde hatt tettere oppfølging av fengselshelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten. Regjeringen må ansvarliggjøre helsetjenestenes ansvar.

Våre fengsler er viktige institusjoner for samfunnssikkerhet og regjeringens nedprioritering over år setter samfunnssikkerheten i fare. Regjeringen viser liten forståelse for ansatte og innsattes sikkerhet når bevilgninger for å følge opp dommen og nye retningslinjer uteblir.

LO viser til midlertidige retningslinjer for visitering som er innført i kriminalomsorgen etter dom i Gulating lagmannsrett av 10. juli 2020 (LG-2019-161767). Lagmannsretten kom til at innsatte ble utsatt for nedverdiggende behandling i strid med EMK artikkel 3. Avgjørende for at terskelen var overskredet, var etter lagmannsrettens syn særlig den rutinemessige gjennomføringen av kroppsvitasjoner på vei til besøk og ved utgang.

KDI viser til at i enheter der det er anledning til det, skal innsatte som hovedregel undersøkes ved bruk av kroppsskanner (sikkerhetsskanner) i følgende tilfeller:

- a) ved ankomst,
- b) før/etter utganger,
- c) før/etter besøk.

Kroppsvitasjon av innsatte, dvs. undersøkelse med avkledning og besiktigelse av naken kropp, skal ikke finne sted rutinemessig. Hvorvidt kroppsvitasjon er nødvendig, skal i alle tilfeller bero på en konkret og/eller individuell vurdering

LO vil påpeke at det er et stort flertall av fengslene i kriminalomsorgen som ikke har sikkerhetsskannere. LO mener situasjonen er bekymringsfull for visitering av innsatte er et nødvendig tiltak blant annet for å hindre innsmugling av farlige gjenstander og narkotika og med de nye retningslinjene blir denne kontrollen dramatisk redusert.

Et ansvarlig tiltak for regjeringen er å sørge for at det er sikkerhetsskannere i alle landets høysikkerhetsfengsler.

Kriminalomsorgen blir svakere særlig på to områder: Infrastruktur og bemanning. Begge deler går ut over sikkerheten, både til de ansatte og innsatte.

Økningene i soningskø begrunnes med korona, men dette er ikke hele forklaringen. Økningen skyldes manglende fengselsplasser på lavere sikkerhet og høysikkerhetsfengselet Agder fengsel, avdeling Froland benyttes nå til de som står i køen.

Det må gjenåpnes nedlagte fengsler på lavere sikkerhet for å hindre at domfelte må sone på høyere sikkerhetsnivå enn nødvendig slik det nå er organisert ved at de sendes til Agder.

Regjeringen vil hevde at det er investert stort i kriminalomsorgen. Men unntak av nytt Agder-fengsel og erstatningsfengsel på Eidsberg og Romerike for nedlagte avdeling A på Oslo er ikke dette riktig.

Regjeringen må følge opp KUVene for Vestlandet og Østlandet.

LO forventer at regjeringen gjør mer for å forbedre kvinners soningssituasjon og følge opp kriminalomsorgens egen strategi. Det må etableres flere rene soningsplasser for kvinner på både høy- og lav sikkerhet.

Regjeringen erkjenner at det er store etterslep på vedlikehold på bygningsmasse, men setter ikke av nok midler til å gjøre noe med det. Etter investeringene i nye Agder fengsel, og nedlegging av 6 andre er det behov for å se på den totale kapasiteten på nytt.

Rehabiliteringen av Ila fengsel må forseres og kan ikke utsettes til høsten 2021. Det er økonomisk besparende å stenge ned hele fengslet fremfor å ta det i 2 etapper.

Regjeringen vil bygge om flere steder for å legge til rette for mindre isolasjon. Det ligger ikke midler inne i budsjettet til formålet.

Regjeringen tar med sitt budsjettforslag ikke innover seg at det er en kritisk underbemanning i fengslene. Dette er nedslående fordi regjeringen vet at sikkerhet, spesielt i fengslene, er en alvorlig utfordring. Regjeringen skriver at sikkerheten er høyt prioritert i budsjettframlegget for 2021, men vi kan ikke finne på hvilken måte dette er prioritert utover den verbale formuleringen. I 2019 økte igjen antall registrerte volds- og trusselhendelser mot ansatte.

Programvirksomheten og aktiviseringene i kriminalomsorgen er redusert kraftig de siste årene. Det har vært en reduksjon av årsverk i arbeidsdriften. Til tross for dette apporteres det at

aktiviteten og sysselsettingen er økende. Rapporteringen gir ikke et riktig bilde av situasjonen. Ved mange fengsler opereres det med halve arbeidsdager og programvirksomhet er erstattet med blant annet filmkvelder.

Folk og tid er hva dette handler om. Flere ansatte som kan bruke mer tid på de innsatte. Fagfolk med tid til oppfølging. Men med reduserte driftsbudsjetter blir det færre folk, og dermed mindre tid til å løse samfunnsoppdraget. Oppdraget Stortinget gir oss, men ikke er villig til å finansiere.

Fulle fengsler, og press på soning med elektronisk kontroll (EK) vedvarer. Dette medfører ekstra arbeidspress på EK ansatte samt at de blir gitt mindre individuell oppfølging av hver enkelt domfelt og dårligere innhold i straffegjennomføringen.

Påplussinger til påtale og domstol er bra, men større effektivitet her vil samtidig øke presset på kriminalomsorgen. Vi mener at det ikke er tatt høyde for det i dette forslaget.

LO merker seg at det fremmes på nytt et forslag til omorganisering av kriminalomsorgen, prop.143 L. LO ser klare likhetstrekk til proposisjonen som ble avvist av Stortinget i 2016. LO viser til at det er iverksatt fire sømløspiloter og ser viktigheten av å se hen til erfaringene fra de før det fattes en beslutning av stortinget. LO vil påpeke at en av suksess faktorene for at andre land ser hen til norsk kriminalomsorg er den desentralisert strukturen hvor beslutninger fattes nærmest der den innsatte/domfelte er plassert. LO vil understreke at kriminalomsorgen har levert resultater langt over det som kan forventes til tross for strupingen av budsjettene og det er betimelig å stille spørsmål om forslaget til omorganisering er begrunnet i samfunnsoppdraget som er gitt kriminalomsorgen eller et ønske om å redusere offentlig sektor og kriminalomsorgen spesielt.

Friomsorgen og konfliktråd

I forslaget er det kun skrevet om konsekvenser av pandemien knyttet til innsatte i fengsel.

Tilsvarende konsekvenser gjelder også for domfelte som gjennomfører straff i samfunnet. Smittevernregler som følge av korona pandemien har bidratt til at man vil ha færre i fengsel og ført til et press på friomsorgen gjennom mer bruk av prøveløslatelse med oppfølging og ikke minst i gjennomføring av EK hvor den fysiske oppfølgingen ble redusert og delvis erstattet av digitale løsninger.

Kapittel 433:

Konfliktrådet fikk i 2020 en ekstrabevilgning på ca fire millioner kroner pga utfordringer med utsatt ungdom under straffegjennomføring. Utfordringer er ikke blitt mindre i løpet av året og disse midlene er ikke videreført i budsjettet for 2021. Det betyr at mange møter med ungdommens nettverk må bli gjennomført på video.

Konfliktrådet er avhengig av legmeklere for å sikre god kvalitet i møter med parter, enten det er sårbar ungdom eller personer som har vært utsatt for til dels alvorlige overgrep. Budsjettforslaget vil redusere mulighet enn tidligere til å styrke oppfølging av meklere.

LO mener:

- Driftsbudsjettene må økes for å opprettholde grunnbemanningen og etablering av aktiviseringsteam. Ansatte ute i avdelingene vil bidra til å øke den dynamiske sikkerheten og forebygge isolasjon og voldshendelser.
- LO mener regjeringen må etablere flere fengselsplasser på lavere sikkerhet
- Regjeringen må etablere egne soningsplasser for kvinner på både høy -og lavere sikkerhet
- Regjeringen må iverksette en full gjennomgang av kriminalomsorgens rapporteringsrutiner for programvirksomhet, aktivisering og sysselsetting.
- Regjeringen må bevilge midler til nye sikkerhetsskannere ved fengsler med høy sikkerhet for å imøtekomme KDI sine nye rutiner for visitering på bakgrunn av dom i Gulating lagmannsrett.
- Regjeringen bør øke antall rusmestringsenheter (RME) og det bør være en ambisjon at alle landets fengsler har en RME.
- LO anmoder regjeringen om å la kriminalomsorgen beholde innsparingen på 23.4 millioner på KRUS som følge av omlegging av aspirantopptaket. Midlene bør benyttes til investeringer i sikkerhetsutstyr.
- Regjeringen må gi alle fengselsbetjenter fast ansettelse etter pliktåret for å forhindre ulovlig bruk av midlertidig ufaglærte.
- Regjeringen må styrke friomsorgens budsjetter som følge av økt press på straffegjennomføring i frihet.
- Det må sikres godt innhold og kvaliteten på straffegjennomføringen overfor barn og unge. Det gjelder både innholdet i ungdomsstraffen, samfunnsstraff og i ungdomsenhetene.

Programkategori 06.40 Politi og påtale

Politiet

LO er svært bekymret for den økonomiske situasjonen i politidistrikt og særorganer. Vi kan ikke se at dette budsjettet vil bedre det økonomiske handlingsrommet i distrikt og særorgan.

I budsjettet ligger det også inne et krav om gevinstuttak på 53 millioner kroner som følge av politireformen. Vi kan ikke se at det finnes noe grunnlag for å hente ut noen gevinst som følge av politireformen i dag.

Bemanningssituasjonen

LO mener det er viktig med bedre tilgjengelig politi i distriktene, men har lenge advart mot det ensidige fokuset på to per 1000. Vi er glade for at regjeringa nå også ser problemene det medfører.

I forslaget til budsjettet heter det: «Måltallet om to per 1000 har vore eit viktig mål for norsk politi. Den stramme styringa av kva slags kompetanse ein kunne rekruttere har bunde opp ressursane til politiet og redusert handlingsrommet for lokale politileiarar. Det har blitt mindre rom til å rekruttere spesialistar med tildømes økonomi- eller ikt-kompetanse som det er bruk for i samband med etterforsking av komplekse saker. Når om lag åtti prosent av budsjettet i distrikta er lønn, og

det meste av dette er lønn til politiutdanna tenestepersonar, blir det heller ikkje mykje att til investeringar i utstyr eller ny teknologi.»

Kapittel 440

Det er gledelig at de ekstra personellressursene politiet har fått tilført i forbindelse med koronasituasjonen nå skal bli permanent, men LO mener det er svært uheldig om det nok en gang bindes opp til politistillinger gitt utfordringene som er nevnt over. LO er opptatt av at eventuelle nye politistillinger må etableres nær folk. LO savner i den forbindelse også her en tydelig satsning på forebygging knyttet til barn og unge. Vi mener at det noe av disse økte midlene må øremerkes til nettopp arbeid med forebygging av kriminalitet blant barn og unge gjennom økt tilstedeværelse og bedre samarbeid med andre kommunale barn- og ungdomstiltak.

LO anbefaler:

- Noe av økningen brukes til å styrke politiets arbeid med forebygging av kriminalitet blant barn og unge.

I forslaget til budsjett legges det også opp til en styrking av påtaletjenesten ved at en rekke midlertidige juriststillinger som kom i forbindelse med koronasituasjonen nå gjøres permanente. Dette er etter LOs vurdering en viktig satsning, men det er viktig å se straffesakskjeden under ett. Flere av politiets oppgaver i straffesakskjeden utføres av sivilt ansatte, og vi mener satsingen også må innbefatte disse. Dersom dette ikke gjøres kan det fort oppstå flaskehals, alternativt blir påtalejuristene nødt til å gjøre flere av disse oppgavene selv. Det vil ikke være god utnyttelse av deres kompetanse.

Det har i lengre tid vært for dårlig kapasitet hos namsmannen, noe som har ført til oppbygging av restanser. Samtidig er LO kjent med at det i flere politidistrikt vurderes å nedbemanne stillinger hos namsmannen på grunn av den dårlige økonomien i distriktene. I forslaget til statsbudsjett er det foreslått 42,2 millioner til midlertidig økning i bemanning hos namsmannen for å håndtere økt saksmengde som følge av pandemien. Dette er en videreføring fra årets reviderte nasjonalbudsjett hvor det ble bevilget 17,5 millioner til midlertidige stillinger for bruk til restansenedbygging. LO er av den oppfatning at det er et permanent behov for styrking av namsmannen og mener at disse stillingene burde vært gjort permanente.

LO ber komiteen innstille på at økningene i personellressurser ikke øremerkes spesifikke yrkesgrupper, men at distrikter og særorgan får anledning til å rekruttere den kompetansen de har størst behov for.

Programkategori 06.20 Rettsvesen

LO ser positivt på at det kommer friske midler til dommerårsverk, men en ensidig satsing på dommere uten en samtidig økning i administrative stillinger vil bety at dommerne må utføre flere administrative oppgaver enn i dag. Dette vil etter LOs mening verken være faglig eller økonomisk god bruk av ressurser.

Utvidelse av rettskretser

LO er bekymret for at forslaget til statsbudsjett sammenholdt med Prop 11L i realiteten er starten på nedleggelse av domstoler i distriktene. LO mener at en desentralisert domstolstruktur er viktig for innbyggernes tilgang til domstolene

LO ber komiteen innstille på at personellsituasjonen i domstolene ses i sammenheng, slik at en økning av dommerårsverk også medfører en økning i administrative stillinger.

Programkategori 06.50 Redningstjenesten, samfunnssikkerhet og beredskap

Utdanningsreform i brann- og redningstjenesten

LO støtter forslaget om å bevilge til sammen 139,1 millioner kroner til etableringen av fagskolen for brann- og redningspersonell. Vi har siden 1990-tallet jobbet for dette og det er derfor både etterlenget og svært gledelig at regjeringens vedtak fra 2015 om å innføre fagskoleutdanning nå følges opp med midler til selve etableringen.

Dagens opplæringsmodell gir for store variasjoner og er generelt sett ikke god nok. Den klare utviklingen innen brann og redning er at etaten får flere og mer komplekse oppgaver og generelt høyere utrykningsfrekvens enn før. Denne utviklingen setter krav til høyere og mer variert kompetanse. Det er sannsynlig at en åpen utdanningsvei vil bidra til å løse mangfoldsutfordringen i brann og redning.

LO vil understreke at utdanningsreformen i brann og redning også består av ny deltidsutdanning samt lederutdanning på høyskolenivå. Av de om lag 12 500 brannfolkene i Norge er ca 2/3 deltidsansatt. En rekke utredninger har pekt på at brann- og redningstjenesten trenger mer analytisk og strategisk kompetanse. I tillegg vil økt mangfold sette strengere krav til ledelse enn i dag.

LO anbefaler å doble bevilgningen fra til DSB fra 14,5 millioner til 29 millioner kroner under kapittel 3451, post 01, for å sikre fremdriften også for etablering av ny deltids- og lederutdanning.

Høye kostnader for Nødnett i distriktskommuner

Nødnett er et nesten uunnværlig verktøy for nødetatene i Norge, og har styrket samhandlingen mellom alle beredskapsaktørene. Etter at Nødnett ble rullet ut ble imidlertid den urimelige kostnadsfordelingen mellom ulike brannvesen raskt synlig. Abonnementsordningen er basert på brukerbetaling pr terminal, men tar i liten grad hensyn til faktisk bruk av nettet. Brannvesen i distriktene med ansatte i deltid som tilkalles når alarmen går er avhengige av et høyt antall terminaler, selv om de bruker nettet relativt lite.

På oppdrag fra Justis- og beredskapsdepartementet ble abonnementsordningen gjennomgått av DSB (da DNK) i 2016. Rapporten pekte på de høye kostnadene for små kommuner og foreslo en statlig grunnfinansiering. LO mener det er beklagelig at anbefalingen fra fagdirektoratet ikke ble

fulgt opp. Konsekvensen er at mange brannvesen kutter ned terminaler til det absolutt nødvendige eller velger å utalarmere deler av styrkene på plattformer enn Nødnett, noe som i verste fall svekker beredskapen.

For å rette opp den sterke skjevheten foreslår LO en statlig grunnfinansiering av brukerkategoriene i Nødnett som i hovedsak benyttes av deltidsbrannvesen. Ettersom skjevhetene er så store som de er mener vi grunnfinansieringen bør ta sikte på å redusere abonnementsutgiftene til kommunene som er hardt rammet med inntil 50 %. Med et anslag på at brann- og redningstjenesten samlet sett står for om lag 95 millioner kroner av abonnementsinntektene estimerer vi at en bevilgning på 35 millioner kroner vil oppnå dette målet.

LO anbefaler derfor å bevilge 35 millioner kroner under kapittel 3451, post 05 til statlig grunnfinansiering av Nødnett for brann og redningstjenesten.